

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ár 1 évre, 12'—pengő.
Postatakarékpénztári csekk számla: 43.916.

FŐSZERKESZTŐ: D. Dr. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: URAY SANDOR.

UTÓPIA VAGY KRISZTOTÓPIA ?

Révész Imre püspök előadása a Keresztyén egységtörekvésekről Debrecenben, 1943 február hó 1-én,
református férfikonferencián.

Ennek a kérdésnek tárgyalásánál semmi sem veszedelmesebb, mint bizonyos dogmatikus tételeknek bármely oldalról való felállítására és annak kijelentése, hogy én ugyan tárgyalok erről a kérdésről, de csak ezen meg ezen az alapon. Vagy jössz az én utcámba és akkor beszélgethetünk, vagy nem jössz, és akkor a távolból fogunk egymásnak szépen, udvariasan integetni adandó alkalmakkor, úgy, hogy az integető kéz esetleg a következő pillanatban, hat mögött már öködbe is szorul... Nem dogmatikus tételeket fogunk felállítani most sem, hanem bizonyos eszmecsere adunk indítást, egyfelől egymás között, másfelől a Krisztus más aklában lévő keresztyén testvéreinkkel, akikkel együtt hitünk szerint Krisztus Urunknak ugyanazon — nem aklába, hanem — *nyájába* tartozunk.

Ez a beszélgetés, amely annál hasznosabb, minél kevésbé várunk tőle rögtön eredményeket — mint talán a jelenlévők legjobban tudják — Magyarországon már körülbelül hatodik esztendeje szép csendesen folyik, hogy a messzibb való előzményeket — mert hiszen körülbelül 120—130 esztendővel mehetnének vissza Magyarországon — ne is említsem. Emlékeztetek mindenkit arra, hogy egy előkelő magyar folyóirat, a *Magyar Szemle* már a jelenlegi szörnyű vihar előszelében, 1937-ben megindította a keresztyén egységről egy igen magas színvonalú eszmecsere, amelynek a közbeszólói római katolikus részen az azóta az örökkévalóságba költözött, igen nagytehetségű Bangha Béla páter, református részen magában az illető folyóiratban Victor János budapesti lekipásztor, más vonatkozásban maga Ravasz László atyánk, evangélikus részről pedig szintén az illető folyóiratban Pröhle Károly soproni egyetemi professzor voltak. Azóta, a beszélgetésnek egy újabb mozzanataként, ebben a nagyon nehéz és kétséges helyzetben, amelyben jelenleg élünk, megjelent tavaly egy nagyképzettségű franciskánusnak, König Kelemen páternek a könyve a keresztyén egyházak egységéről, és legújabbban ugyanabban

az említett folyóiratban a multkori eszmecserenek második felvonása indult meg egy egészen fiatal battonyai katolikus áldozópaptól, Lakos Endrétől kezdeményezve; erre a különféle oldalról jött meg-tisztelő felkérésekre ugyanott magam reflektáltam, reflektált az én reflexiómra és másokéira ugyanott P. König, majd az eddigi eszmecsere koronajaként a Pester Lloyd karácsonyi és újévi számában történt egy rendkívül fennkölt üzenetváltás: római katolikus részről az egészen emelkedett testvérlelkű, kiváló pannonhalmi főapát, Kelemen Krizosztom részéről, református oldalról ismét Ravasz László atyánk által, majd egy külön újévi nyilatkozatban Kapi Béla evangélikus püspök úr részéről. Mindezek folytatásaként a napokban megjelent a P. König Kelemen szerkesztésében megindult új folyóirat, *Az Egység Útja* címmel, amelynek első száma rendkívül sok jóakaratról és igazi keresztyén tágkeblűségről tanúskodik, noha az egészet nyilvánvaló római katolikus szellem hatja át.

Mit szóljunk most már az eszmecsere eddigi anyagához, de legelsősorban is magához ahhoz a kérdéshez, amely szívünknek és lelkiismeretünknek éppen az Úr ítéletes 1943. esztendejében a mai Magyarországon kétélű tőrként van neki szögezve: lehetséges-e egység, lehetséges-e egyesülés, vagy lehetséges-e legalább egyetértés és együttműködés a különféle felekezeti egyházakra szakadozott keresztyén atyafiak között?

1. Jó ebben a kérdésben először is egészen tisztán látni valamit, aminek a tisztán nem látása akár-melyik oldalon is, de természetesen elsősorban református oldalon, rendkívül sok későbbi csalódásnak, elkeseredésnek, kiábrándulásnak lehet okozója, amint volt már a keresztyén egység gondolatnak politikai — és túlzottan csak politikai — oldalról való felvetésekor, körülbelül negyedszázaddal ezelőtt, az akkori nagy összeomlás idején is.

Ez a valami, amit tisztán kell látni a másik

tábornak is, de elsősorban minékünk — az, hogy *a katolikus egyház hivatalos álláspontja ebben a kérdésben egészen világos*. A protestáns és görögkeleti egyházak között már több mint húsz esztendeje igen gazdag, termékeny, először többfelé ágazó, de lassanként már egy egységesebb medret is vájni kezdő eszmecsere indult meg a keresztyének egységéről, először inkább gyakorlati, erkölcsi, szociális síkban, azután a dogmatika és a szertartás, meg az egyházalkotmány és fegyelem kérdésében is. E kérdésekről több impozáns ú. n. „oekumenikus” világkonferenciát tartottak, és ezekre azoknak rendezői a legtestvéribb és legünnepélyesebb formában meghívták Róma egyházát is. Róma egyháza részéről azonban a felelet a mostani pápa elődje által 1928-ban kiadott „Mortalius Animos” kezdetű enciklika volt, amelyben egészen tiszteletreméltó világosság-gal meg volt mondva az, hogy „*az egység ügy, ahogy Krisztus akarja, nem állítható helyre a katolikus egyház: a I, csak a katolikus egyház b a n*”. Ez pedig azt jelenti, hogy római katolikus felfogás szerint más keresztyén egységtörekvés nem vezethet célhoz, csak az, amelynek legjobb kifejezője az a sokat idézett, de teljes mélységében ritkán felfogott közmondás, hogy „*minden út Rómába vezet*”.

Meg kell állapítanunk, hogy ha mi kizárólag csak a református egyháznak, vagy tágabb értelemben véve az evangéliumi protestantizmusnak Rómához való viszonyulása szempontjából nézzük a keresztyén egységet, akkor mi itt átugorhatatlan vagy áthidalhatatlan szakadék előtt állunk. Mert akkor a legelső szavunk, amely ebben a kérdésben el kell, hogy hangozzék, ez kell, hogy legyen: méltóztassék nyilatkozni, érvényes-e ma is a Mortalius Animos enciklikában kifejezett álláspont, igen-e, vagy nem? Ha érvényes, akkor ne töltsük az időt és ne izgassuk a lelkeket és ne esalogassuk a jámbor keresztyén szíveket olyan ábrándképpel, amelynek semmi realitása nincs. Ha viszont *nem* érvényes, akkor méltóztassék ezt is teljes nyíltsággal megmondani, és úgy, ahogy például a mostani pápa a keresztyénséggel kapcsolatos összes erkölcsi és szociális, sőt politikai kérdésekről is már ismételtelen nagyon szépen nyilatkozott, annyira szépen, hogy ha elolvassuk, igazán azt kell mondanunk, hogy ezekben a kérdésekben nagyon hosszú út az, amelyen együtt mehetünk; ugyanilyen módon méltóztassék nyilatkozni, hogy a Mortalius Animos enciklika álláspontjában a felfogás enyhült.

Ha a római egyház szempontjából és a magunkéból akarjuk ezt a kérdést nézni, akkor itt meg is lehetne állni, mert akkor felesleges, hogy itt együtt ülünk és megfeszített figyelemmel hallgassunk olyan fejtegetést, amelyről az a meggyőződésünk, hogy semmibe ívelő hidakat épít. De ha az előbb teljes őszinteséggel megmondtam, hogy a hivatalos római álláspont teljesen merev és az igazi keresztyén egység szempontjából hasznavehetetlen, most ugyanolyan őszinteséggel megmondom, hogy itt megállni viszont a mi részünkről volna teljesen terméketlen és formalisztikus merevség. Emelkedjünk fel annak meglátásáig, hogy ez nem a római egyház ügye és nem a református egyház ügye és főképpen nem csak Magyarország ügye. Ez a világ ügye és a világban Krisztus népének és nyájának: a keresztyénségnek az ügye. És amikor a világ felett most egy irtózat

ítélet kö- és véresője vonul végig, akkor lehetetlen, hogy mi, akik ebbe a megítélt világba bármely telekezetű keresztyénekül is, a világ világosságául és a föld savául helyeztettünk bele, ezt a kérdést csak abból a szempontból nézzük, mit mond ehhez Róma, vagy mit mondunk mi — és itt megálljunk. Itt csak egy termékeny és a dolgot továbbvivő nézőpont van és ez az, hogy ugyanaz az ítélet, amely a világ felett zuhog, zuhog a keresztyénség felett is. És nagyon jó meghallgatni Pál apostolnak minden keresztyénre nézve és mindennap aktuális súlyos intelmét az I. Korinthusi levél 11:32-ből: „*mikor ítéltünk, az Úrtól tanítottunk*” (az eredeti szöveg szerint: *παιδεύομεθα, azaz neveltetünk és fegyelmeztetünk*), „*hogy a világgal együtt mi is el ne kárhoztattassunk*”. Tehát, amikor Isten e világot ítéli, a keresztyénség arra eszméljen, hogy vajjon ő is nem fog-e végleg megítéltetni eddigi büneiért és mulasztásaiért, nem Rómában, nem Genben és Wittenbergában vagy Moszkvában külön, hanem *mindenütt*. Jon a keresztyénségnek a rettenetes ítélete is, mert nem volt sönak elég só, és világosságnak nem volt elég világosság. Amikor ilyen ítélet zuhog a keresztyénség felett, akkor a keresztyénségnek minden felekezetében, ahol egyáltalán élet van, a bűnbánat és töredelemnek kell eljőnie. És akkor a keresztyénség büneire való ráeszmélés a keresztyének, a „*nevelt és fegyelmeztetett*” keresztyének között szükségképpen magával kell hogy hozza a keresztyénség egyik legnagyobb bünére való ráeszmélést: a felekezeti szétszakadozottságra, az ebből következő versenyre és gyűlölködéssre, az egymás kiközösítésére, egymás eretnekítésére való rádöbbenést.

Ha a szemek minden felekezeti táborban egyformán felnyílnak arra, akkor már egészen más helyzet áll elő lelkileg. Akkor már nem arról van szó, hogy te itt vagy, én ott vagyok, nincs közöttünk híd, vagy ha akarod, hogy legyen, verd te is, hogy én is verhessem, hanem akkor minden keresztyén számára csak egyetlenegy probléma van: *odamenekülni, ahol még egyáltalán lehet remélni a közös bűn megbocsátását és a közös seb meggyógyítását: Jézus Krisztushoz*. Hogy ezt mindenik egyház a maga történelmi módján, formáiban és módszereivel cselekszi, azt rossz néven venni nem lehet. A lényeg az, hogy történik-e fel-eszmélés arra, hogy Krisztust árulta el a keresztyénség akkor, amikor részekre darabolta nemcsak az Ő palástját, hanem magát az Ő testét, amelyről Pál apostol olyan fájdalmasan kérdi a versengő korinthusiaktól, akik között már csirájában mindenféle mai felekezeti versengés megvolt: „*vajjon részekre osztatott-é a Krisztus?*” (I. Kor. 1:13.)

Amikor a 20 kilométer hosszú Simplon-alagutat fúrták, akkor annak a hatalmas magaslatnak mindkét oldalán egyszerre indult meg a fűrés. Nagyszerű mérnöki számítások alapján úgy tervezték, hogy bent a hegy gyomrában adott ponton találkoznok kell a két oldalról folyó műszaki munkában. A fűrés folyt fáradhatatlanul mindkét helyről egyszerre, sokszor 55 fokos hőségben, és a vezető mérnökök remegve várták, mi lesz, vajjon nem tévedtek-e, megtörténik-é az előre kiszámított helyen és időben a két munkáscsoport találkozása? Amikor aztán közeledett a nagy nap és már egymás kalapácsainak döngését meghallották a sziklafalon át és sejtették már, hogy nem tévedtek, az izgalom tetőfokára

hagott, és amikor végre egyszerre omlottak le innen és túl az utolsó kődarabok, akkor örömkönnyek között borult a két munkástábor egymás keblére.

Az *egységnek csak ez lehet az útja*. Nem egymást fűrni, hanem a közös akadályt fűrni különböző oldalról, de egységes terv szerint, amelyet nem ember dolgoz ki, hanem öröktől fogva a Szentlélek Isten adott meg. A Szentleket pedig nem tagadhatja meg az Atya senkitől, aki tőle imádságban és a Krisztus által tanított módon kéri. És akkor bizonyos, hogy Szentlélek Isten az Igében tanított és világosan megmutatott utakon és módokon egy cél felé vezeti a maga titokzatos munkálkodásával az egységnek talán ellentett oldalokról kiinduló és látszólag utópisztikus munkában verejtékező munkásait. Hogyha ezek közül mindenki egyformán a Szentlélek Isten tervéhez és az Ige iránt való engedelmességhez ragaszkodik, egyszer elkövetkezik az a nap, amikor leomlanak az utolsó válaszfalak is. Ma még csak a szívünk dobogását halljuk innen és túlról. Jön idő, amikor meghallják a munkások egymás kalapácsütéseit is. Mi következik ebből legközelebről? Az, hogy a Szentlélek Isten segíthet rajtunk egyedül. *Ezt a munkát vagy Ő irányozza a maga egységes terve szerint minden munkás egyező engedelmességével, vagy pedig senki*. Az következik tehát, hogy a Szentlélek Istenhez kell mindenik táborban különféle módszerekkel, különféle tradicionális formák között, de egyforma buzgósággal, bizalommal és engedelmességgel folyamodni. Mindenik táborban fakadjanak fel új, mély források az egységért való imádságnak, amelyet a Szentlélek Isten vezet és világosít meg, az Ige által mutatott és tanított egyedül helyes nyomokon.

Ebben az *Egység Útja* c. folyóiratban a legmeghatóbb jelenség az, hogy mindjárt az első lapon Köniig Kelemen páter bejelenti egy magyar „imádtábor” megalakítását a protestáns és katolikus testvérek közeledésére. Nagyon megható az is, hogy a szöveg fejéhez egy művészileg is sikerült rajzot is készítettek két drága öreg magyar parasztról. Az egyik katolikus módon teszi össze kezét, a másik protestáns módon meghajtja a fejét és összekulesolja a kezét és mindkettőre hull le a Szentléleknek egy tüzes lángja.

Valóban nincs más mód és lehetőség!

És, ha én még ezután valamit mondandó vagyok, az csak arra való, hogy ehhez a közös imádsághoz adjak bizonyos tájékoztató adalékokat és testvéri segítséget, amennyire tőlem telik, azért, hogy a mi részünkön való imádságokban beteljék a Pál apostol nagy szava a Római levél 12:1-ben — amellyel kezdtük az egész összejövetelünket: „Kérlek azért titeket atyámfiai az Istennek irgalmasságára, hogy szánjátok oda a ti testeiteket élő, szent és Istennek kedves áldozatul, mint a ti okos tiszteleteketek” — tehát hogy a mi imádságunk valóban ebben a részben is okos tisztelet, „λογική λατρεία” legyen — „ne szabjátok magatokat e világhoz” — tehát ne világi szempontok irányítsanak bennünket e kérdésnél — „hanem változatok él a ti elméteknek megújulása által, hogy megvizsgáljátok, mi az Istennek jó, kedves és tökéletes akarata”.

2. Mindaz tehát, amit még mondandó vagyok, arra irányul, hogy a Szentírás világánál megmutassam, mennyiben értelmes és mennyiben „logikus”

dolog — nem emberi, hanem isteni értelem és logika szerint —, hogy mi reformátusok a keresztyénség egységéért imádkozunk. Ezt legkönnyebben szemléltetni tudom azzal, hogyha felteszem a kérdést: *cui bono?* Vajjon kinek vagy minek a javára szolgálna az a keresztyén egység, amelyért mi imádkozunk és tehetségünk szerint majd dolgozni is kívánunk? Kinek vagy minek a javára?...

A legközelebbi felelet, ami minden ember szívéből feltör, az, hogy: *természetesen a nemzet javára*. A magyar nemzetnek nincs nagyobb érdeke, mint az, hogy szűnjék meg kebelében minden vallásfelekezeti ellentét, surlódás és villongás, forrjon össze az egész magyarság Isten színe előtt és ne külön-külön templomokban imádja az Istent, hanem legalább ezen a ponton, ezen a nagyon mély ponton találja meg a teljes egységet.

Az én testvéreimnek itt is, meg a következőkben is előre bocsánatukat kell kérnem azért, hogy most nem azért jöttem ide, hogy bármily tiszta lélekből és jóhiszemű szándékból fakadt jelszavakat helyeseljek. Ezzel a jelszóval szemben is kénytelen vagyok a Szentírás alapján kritikai álláspontra helyezkedni. Ez a jelszó a „keresztyén egység magyar nemzeti érdekből”.

Fenntartás nélkül elismerem azt, hogy igen, a nemzeti erőkhöz különösen nagy válságok idején nagyon is kívánatos volna a felekezeti, vallási ellentéteknek minél belterjesebb tompítása, ha lehet: megszüntetése. De már most rögtön tovább folytatva, kérdeznem kell azt, hogy vajjon vallási ellentéteknek, vagy mondjuk így: vallási különbségeknek a megszüntetése, ha az teljesen közelre remélhető volna is — például csak a mi magyar nemzetünkben is —, biztosítaná más egyéb fajta, de ugyanilyen súlyos ellentéteknek (pl. nemzetiségi vagy osztályellentéteknek, a vagyonelosztás egyenlőtlenségeinek stb.) a megszüntetését, lecsendesedését vagy hamarabb való elintézhetségét és megoldását?

Ezzel azért nagyon érdemes foglalkozni, mert ha mi lényegileg politikai célt tűzünk ki a keresztyén egységfőrekvések elé, akkor e mögött szükségképpen megjelenik az a gondolat, hogy *ha a cél politikai, akkor az eszközöket is a politikában kell keresni*. Ennélfogva a keresztyén egységet politikai úton és módon is munkálni kell, mégpedig ha van rá lehetőség, igen hathatósan és nyomatékosan kell munkálni. Ezzel szemben a történelemnek összes egyező bizonyítékai alapján — amelyekhez némely jelenkori bizonyosságok is csatlakoznak — kénytelen vagyok eloszlanni ezt az illúziót és azt mondani, hogy

soha politikai úton és politikai céllal még igazi, lélek mélyére ható, maradandó vallásegységet teremteni nem sikerült!

Továbbmenve, rögtön fel kell vetni azt a kérdést is, legelső sorban éppen hazánkkal kapcsolatban: igaz-e az, ami — ismétlem, hogy a legnagyobb jóakarattal és jóhiszeműséggel — onnan túlról, a mi keresztyén testvéreink táborából, a készülő alagút másik, kezdő-, kiindulópontjáról olyan sokszor elhangzik még ma is: *hogyan ennek a magyar nemzetnek nem volt nagyobb szerencsétlensége, mint a több vallásfelekezetre való osztódás, vagyis mondjuk meg magyarul: a reformáció?* Ez elhangzik még olyan előkelő helyekről is — többek között a most folyó

eszmecsereben —, ahonnan másfelől a legmegértőbb szívdobbanásokat halljuk.

Nézzünk szemébe ennek a kérdésnek. Nekünk magyaroknak eddig négy nagy nemzeti katasztrófánk volt: Muhi, Mohács, Világos és Trianon. Volt szerepe akármelyikben is a vallási kérdésnek és a vallási megosztásnak? Aki elfogulatlanul vizsgálja a történelmet, kénytelen azt válaszolni: nem! Arról beszélni sem kell — hiszen éppen katolikus részről hangoztatják legerősebben —, hogy Muhi — tehát a középkor — idején vallásilag Magyarország mondhatni teljes mértékben egységes volt. Kérdem, mi szerepe lehetett volna akkor a katasztrófában a vallási kérdésnek? Mohácsnál a máig egyik legnagyobb római katolikus magyar történetíró: Karacsónyi János állapította meg egészen lapidárisan, hogy „házánkban a reformáció 1526 előtt nem honosult meg”. 1526 előtt Magyarországon néhány városnak — mégpedig a katasztrófába legkevésbé belesodródott német városoknak — polgárságától és foltonként néhány földesúrnak területétől eltekintve, reformáció sehol sem volt. Hogy pedig Világosnál, Trianonban a vallási megosztás mennyire nem szerepelt, azt talán bizonyítani sem kell. Nyilvánvaló mindenki előtt, a túlóldalon is, hogy hősök és gazok Világosnál is, Trianonban is egyaránt kerültek ki mind a katolikus, mind protestáns táborból. Aki tehát e katasztrófák okait és felelőseit vallásfelekezeti szempontok szerint igyekeznék kikutatni, annak méltán hangzanék a fejére az ítélet, hogy a régi józan bölcseségű magyar közmondás ellenére ott keres, ahol nincsen!

(Vége következik.)

A zene a keresztyén egység szolgálatában

A fegyverek rettenetes dübörgése sem tudja teljesen elnyomni az angyali énekszót: jóakarátú emberek napjainkban fokozott buzgósággal keresik a keresztyén egyházak közötti békeség útját. Püspök úr a debreceni értelmiségi férfiak gyülekezetében ismertette a keresztyén egység érdekében a közelmúltban történt megnyilatkozásokat és bibliai logikával szögezte le a kérdés theologiai, történeti és (nem napi) politikai vonatkozásaiban elfogadható álláspontunkat.

Püspök úr szavai után ezekkel a szempontokkal kapcsolatban további mondanivalókra nem érzem magam hivatottnak. De van a keresztyén egység keresésének egy olyan útja is, amiről eddig még nem volt szó, s erről — úgy érzem — nekem kell szólnom, mint aki ez útkeresés lelki áldásait magamon is többször éreztem s így személyes bizonyosságot is tehetek mellette.

Isten drága ajándékáról, a muzsikáról beszélnek, amelyben a keresztyén egység oly tisztán és oly sokszor megnyilvánul. Ha valaha — akár közvetlenül, akár rádióon keresztül — fenntartás nélkül átadtad már magadat a szent zene hallgatásának, meg kellett érezned, hogy Palestrina, vagy Lasso, vagy Mozart Credojának leboruló alázata, vagy Sanctusának uj-

jongó boldogsága édes egytestvér a Bach kantátáinak Isten felé forduló áhítatával. Sőt a legnagyobbak ennél is tovább mentek s az egységet annyira megvalósították, hogy áhítatukat más felekezetek formanyelvén is el tudták zengen. Közülök csak két példát hozok fel. Bach, a protestáns korál tisztaszavú mestere, a német evangélikus gyülekezetek istentiszteletére szánt kantátái, oratóriumai, passziói mellett a mise magasztos szövegére is írt zenét. Kodály Zoltán a Psalmushoz, a Semmit ne bánkódjál kórushoz régi prédikátoraink verseiből választotta a szöveget, rádöbentett aztán bennünket a CL. zsoltár csodálatos szépségeire, és emellett írt éneket Szent Istvánhoz, írt Pange linguát és Tantum ergókat, s mindezeket egyforma áhítattal hallgatják, sőt éneklük protestánsok és katolikusok.

Az egység útja keresésénél ne hagyjuk hát figyelmen kívül a zene-nyújtotta kedves lehetőségeket sem. Ha a bennünket elválasztó különbségek tudatos megvalósítása, de nem kiélezése mellett több buzgósággal keressük az összekötő szálakat, s a közös területen egyenes lélekkel és buzgó szívvel, tartózkodás nélkül keressük a találkozást, a kicsinek látszó dolgok is sokat segíthetnek. Ilyen kedves közös terület lehet a musica sacra. Próbáljuk meg itt is az egymásra találást!

Debrecen.

Horváth Károly.

HÍREK AZ EGYHÁZMEGYÉKBŐL

ALSÓSZABOLCS-HAJDÚVIDÉKI EGYHÁZMEGYE.

Örömmel értesültünk arról, hiteles forrásból, hogy a püspökladányi egyházközség presbitériuma úgy nyilatkozott, hogy megüresedett lelkipásztori állásába, egyhangú meghívással Bartha László esperesüket öhajlják megnyerni. Hasonlóan örvendetes hír az is, hogy a hajdúszoboszlóiak is követik ezt a tiszteletreméltó példát s ott is útban van a meghívás útjain való békeséges szép lelkipásztorváltás.

BÉKÉSBÁNÁTI EGYHÁZMEGYE.

Statistikai adatok a szegedi egyházközség 1942. évi életéből: Születés: 60 fiú, 48 leány: 108. Felnőttet kereszteltünk 4 férfi, 2 nő: 6. Összesen kereszteltünk 114. Az összesből törvénytelen 15 (15.5%). — Házasság: Tiszta református pár 9. Vegyesvallású pár 42. A mi templomunkban összesen esküdött 51 pár, a 42 vegyesvallású párból 25-en református egyességet adtak (60%). — Halálozás: 44 férfi, 44 nő: 88. 1 éven aluli csecsemő 16. 6 éven aluli gyermek és csecsemő 20 (11%). — Betérés: Római katolikus férfi 3, nő 6, összesen 9. Izraelita férfi 1, nő 2, összesen 3. Ebből 7 éven aluli gyermek 1. Az összes betértek száma 12. — Kitérés: Római katolikus férfi 2, nő 11, összesen 13.

BIHARI EGYHÁZMEGYE.

Konferenciák a bihari egyházmegyében. Január 31-én a nagyvárad-réli egyházközségben volt ifjúsági és leánykonferencia, melyen Nagy Gyula konventi ifjúsági lelkész, Csávás Sándor bojtai lelkipásztor, egyházmegyei missziói lelkész, Saszet Győző biharpüspöki lévita-lelkész, Dr. Batiz Dénes főorvos, Kiss B. Júlia orsz. leánytitkár és Szűts Edéné Dr. Kovács Mária orvos tartottak előadást, illetve hirdették az Igét. A konferenciát Dr. Szabó Lajos lelkipásztor, egyházmegyei főjegyző és Orth Győző egyházközségi missziói lelkész rendezték. Február 10-én pedig a

Felsőárréti Lelkeszi Kör részére Vánadoson volt presbiteri, ifjúsági és leánykonferencia, melyen a vendéglátó gyülekezet apraján-nagyján kívül megjelentek az ártándi, biharkeresztesi és bojti gyülekezetek presbiterei, ifjai, illetve leányai. Az ígéhirdető szolgálatot: Boda Ferenc biharkeresztesi és Csávás Sándor bojti lelképásztor, egyházmegyei missziói előadó végezték, előadást tartottak a leányok részére: Kiss B. Júlia konv. leánytitkár, Orth Győző egyházkerületi missziói lelkész, az ifjak részére: Tamás Ferenc és Orth Győző missziói lelkészek, a presbiterek részére: Tamás Ferenc és Csávás Sándor missziói előadó. A vallásos esten Orth Győző előadással és Tamás Ferenc záróbeszéddel működtek közre. A vánadosi konferencián úgy a délelőtti istentiszteleten, mint a délutáni templomi ünnepélyen a gyülekezet zsúfolásig megtöltötte a templomot.

Tisztújítás a vánadosi egyházközségben. A január 31-i tisztújítás alkalmával: vitéz Balog Zsigmond lett a gondnok, presbiterekké pedig: Szalay Lajos főjegyző, Fábrián Lajos, B. Főnyad József, Hiripi Gyula, Hiripi István, O. Tóth Imre választották meg. Pótpresbiterek lettek: Zolnay István, Király István, Gombos Gyula, Vajda László és Szilágyi János.

Halálozás. Kató István kismarjai lelképásztor január 25-én, 57 éves korában elhalt. Január 28-án temették el Kismarján. A temetési szertartást a templomban Székelyhidy Béla álmósi lelképásztor, tb. esperes, az elhalt testvéli barátja, a sírnál pedig Hegedűs Kálmán nagykeréki lelképásztor, egyházmegyei tanácsbíró végezte. Az egyházmegye és Felsőárréti Lelkeszi Kör nevében Csávás Sándor bojti lelképásztor, egyházmegyei előadó búcsúztatta el. A megboldogult a bihari egyházmegye egyik köztiszteletben álló lelképásztora volt. Az egyházmegyei tanügyi bizottság alelnöke, az egyházmegyei tanács, több bizottság tagja, a volt bihar-érmelléki egyházmegyének pedig tanácsbírája volt.

DEBRECENI EGYHÁZMEGYE.

A Magyar Evangéliumi Munkásszövetség a debreceni református egyház támogatásával központi helyiséget kapott (Hatvan-u. 1. I. 38.) és ott Református Otthont rendezett be. Ennek alakuló értekezletét az összes egyházzrészek, valamint az összes református intézetek vezetőinek bevonásával folyó évi február hó 9-én tartották meg lelkes érdeklődés mellett.

HEVESNAGYKUNSAGI EGYHÁZMEGYE.

A **tiszainokai Református Ifjúsági és Leányegylet** 1943 január 24—25-én meglátogatta a kecskeméti KIE-t és Népfőiskolát és vasárnap este 6 órakor az új Kollégium dísztermében műsoros előadást tartott. A nagy tetszéssel fogadott estén **Barkó Antal** kecskeméti ifjúsági lelkész és **Szokody Gyula** lelképásztor szövegezték. D. e. **Szokody Gyula** prédikált Mt. 6: 21 alapján. — Január 30—31-én a kecskeméti Népfőiskola és KIE, valamint a kecskeméti Leányegylet 37 taggal látogatta meg a tiszainokai Református Ifjúsági és Leányegyletet, ahol szombaton este 7 órakor szép műsoros-esttel gyönyörködtették a zsúfolásig megtelt terem hallgatóit. Házként való elszállásolás eredménye az lett, hogy a szíves vendéglátást és ellátást a népfőiskolások reggeli és esteli áhitattal köszönték meg, ami mély nyomot hagyott a vendéglátók lelkében, mivel egyszerű földműves ifjaktól hallották.

Vasárnap istentisztelet után az Olyasóköri körben tartott megbeszélésen „A magyar kisgazda mai kérdései” címen **Barkó Antal** ifjúsági lelkész, majd a jelenlévők bevonásával s különösen a Népfőiskola ifjúságának bizonyoságát értekes tapasztalatok és iránymutatások gazdagították a gyülekezet összegyűlt férfihallgatóságát. Az értékes megbeszélést **Szokody Gyula** lelképásztor zárta be.

Utána 1 órakor az Ifjúsági és Leányegylet rendezésében 50 teritékes közebed volt, amely nagyjából a gyülekezet áldozatos szeretetéből jött össze. A falu megtekintése és a tiszpartti szánkázás után távozott el a kecskeméti ifjúság a késő délutáni órákban, a gyülekezet tagjainak felajánlott 10 szánkáján, amely az idehozatalukat és vasúttállomásig való szállításukat végezte.

Hisszük, hogy együtt töltött napjaink közelebb hozták egyrészt a városi ifjúságot a falusi ifjúsághoz, másrészt a népfőiskolás ifjúság alkalmat nyert egy tiszamenti kicsiny falu életének betekintésébe.

NAGYSZALONTAI EGYHÁZMEGYE.

Nagyszalontán Arday Aladár lelképásztor ingyen-ebéd akciót szervezett, melynek keretében a református iskola tornatermében 100 napon keresztül napi 250 ebédet osztanak ki az arra rászoruló iskolásgyermekek között.

SZATMÁRI EGYHÁZMEGYE.

A **szatmári és németi egyházak** 1942. évi statisztikája: A szatmári református egyházban. Született 100 fiú, 89 leány, összesen 189. Ebből törvényes 90 fiú, 83 leány, összesen 173. Törvénytelen 10 fiú, 6 leány, összesen 16. Vidéki 1 fiú, 2 leány, összesen 3. Megesküdtött 108 pár. Ebből tiszta református 66 pár, vegyesvallású 42 pár. A születendő gyermekek vallására vonatkozólag az állami anyakönyv szerint megegyezést kötött 43 pár. Ebből javunkra kötött 29, kárunkra 14 egyesség. Egyházunk népessége tehát az elmúlt évben gyarapodott 65 férfival és 49 nővel, összesen 114 lélekkel. Így az anyakönyv szerinti lélekszám 3238 férfi és 3431 nő, összesen 6669. Konfirmált 61 férfi, 79 nő, összesen 140. Úrvaesorával élt az év folyamán 2026 férfi, 3297 nő, összesen 5323. — A németi református egyházban: Született 74 fiú és 64 leány: 138. Ebből helybeli 73 fiú és 63 leány: 136. Kórházi, idegen 1 fiú és 1 leány: 2. Valamennyi születéskor törvényes 69 fiú és 58 leány: 127; törvénytelen 5 fiú és 6 leány: 11. Egyházközségünk összes születettje 84 fiú és 76 leány: 160. Konfirmált a felnőttek csoportjában 20 férfi és 3 nő: 23. Konfirmált a gyermekek közül 19 fiú és 33 leány: 55. Összesen 39 fiú és 36 leány: 75. Megesküdtött 14 tiszta és 12 vegyes: 26 pár. Csak az államnál kötött házasságot 4 tiszta és 16 vegyes: 20 pár. Áttért hozzánk 14 férfi és 4 nő: 18. Az áttértek előbbi vallása: 11 gör. kath., 5 rom. kath. és 2 izr.: 18. Kitért tőlünk 1 férfi és 1 nő: 2. A férfi római katolikusnak, a nő görög keleti románnak. Úrvaesorával élt az év folyamán a templomban 753 férfi, 1011 nő, összesen 1764. Meghalt 80 férfi és 71 nő, összesen 151. Ebből helybeli 56 férfi és 54 nő, összesen 110. Kórházi idegen 24 férfi és 17 nő, összesen 41. Lélekszám-szaporulat 65.

I R O D A L O M

Debreceni Könyvek címen nagyértékűnek ígérkező könyvsorozat indításáról kaptunk örömdetes híradást. Az első sorozat összefoglaló címe: „Magyar nevelés.” Ebben a következő kötetek jelennek meg, még ez év folyamán: 1. Dr. Kiss Árpád gyakorlógimn. tanár: Mai magyar nevelés. 2. Barra György gyakorlógimn. tanár: A menüiség tanítása. 3. Dr. Kovács Máté gyakorlógimn. tanár: A magyar irodalom tanítása. 4. Dr. Szondy György tanügyi főtanácsos: Természettudományi olvasókönyv. — Előkészületben az 1944. évre: Dr. Jausz Béla tanügyi főtanácsos, gyakorlógimnáziumi igazgató neveléslektani munkája. Dr. Tóth Lajos gyakorlógimn. tanár, egyetemi m. tanár és mások módszertani munkái. A Debreceni Könyvek „Magyar nevelés”-sorozata a magyar iskola, különösen a magyar középiskola minden nevelési, világnézeti, didaktikai és módszertani kérdésének feltáráására törekszik. Évenként négy, kb. tíz éves kötet jelenik meg. Minden kötet magyar írás, magyar nevelők számára. Előfizetés a négy kötetre 24 P. Az egyes kötetek korlátolt példányszámában jelennek meg. A 6 pengős egységért csak előfizetőknek biztosítjuk. — Megrendelhető: Debrecen, 10. címen.

Sajtó alatt a III. Protestáns könyv. A IV. Országos Protestáns Napok alkalmából elhangzott jelentősebb szellemi megnyilatkozások ezúttal is kötetbe gyűjtve megjelennek, hogy a Napok gazdag tanítása mindenki számára élő valóság, lelki táplálék és kútforrás legyen. A Protestáns könyv — mint az előző kettő — a Bethlen Gábor Könyvtár sorozatában jelenik meg e hó folyamán, izléses kartonált kötésben, mintegy 15 ív terjedelemben. A kötet bevezető szavait a Napokat rendező Bethlen Gábor szövetség elnöke, Dr. Tasnádi Nagy András írta. A könyvet minden protestáns magyar szeretetébe ajánljuk. Ára előreláthatólag 4-20 P. Megrendelhető a „Méliusz” könyvesboltban, Debrecenben (Piac-u. 26.).

A **református egyház törvénykönyve** II. kiadásban megjelenik. Tartalmazza valamennyi hatályban lévő egyházi

törvényt, a hatályukat veszített szakaszok külön megjelölésével. Kapható az Egyetemes Konventnél (Budapest, XIV., Abonyi-u. 21. sz.). Ára vászonkötésben 5-20 P. postai küldés esetén 5-36 P. Befizethető blanco-befizetési lapon a református Egyetemes Konvent, Budapest c. 37.113. sz. postatakarékpénztári csekkszámára. Befizetési lapot a konventi iroda kérelemre szívesen küld.

„**Református Egyház**” címmel új lap indult meg Budafokon Demjén István esperes szerkesztésében. A szerkesztőbizottság elnöke: Dr. Sebestyén Jenő budapesti theol. professzor, a Kálvin János Társaság elnöke, amely társaságnak ez lesz jövőben a hivatalos lapja és tizenkét pestvidéki egyház gyülekezeti lapja. Előfizetési díj nincs. Előfizetesképpen adományokat kérnek. Az új lap, tulajdonképpen új cím alatt, folytatása az 1917 óta megjelenő, de egy idő óta szünetelő *Egyházi Híradónak*. A szerkesztő gazdag programot ad az első vezércikkben s az egyes rovatok is egymásután megmutatják azt az irányt, amit követni fognak. Jó reménységgel tekinthetünk az új vállalkozás elé s egyetemes egyházi életünkben is előnyösen ismert nevű szerkesztők munkájára áldást kívánunk.

„**Maradj velünk, mert beestvéledik!**” címen adta ki Göde Lajos nagykorósi lelkipásztortestvérünk egyházi beszédeit. A vaskos kötet előszavában elmondja, hogy fiatal lelkipásztortestvérei kérésére adja ki beszédeinek gyűjteményét. Ez az indokolás teljesen helytálló. Az új kötet csakugyan irányt mutató lehet az ifjabb generáció számára; de minden igehirdető tanúltsággal forgathatja. A beszédek közvetlen hangja, logikus felépítése és bizonyoságtevő ereje képezi a szerző igehirdető értékét. „Mindenikben az én átélte és megtapasztalt hitem szólt meg”, mondja a szerző s mi e sorokat legjobban meggyőződéssünk szerint aláírjuk. Szívesen ajánljuk a gazdag gyűjteményt, mely a Református Traktátus Vállalat kiadásában jelent meg.

Családvédelem. A hadbavonultak családjainak gondozása. Kiadja a Magyarországi Református Egyház Egyetemes Konventje, melynek elnöksége: Dr. Ravasz László püspök és Dr. Balogh Jenő főgondnok írták hozzá az előszót. A mai nagy problémákról minden tekintetben kimerítő, praktikus tájékoztatást nyújt. Tudomásunk szerint minden lelkési hivatalhoz közvetlenül megküldetett. Felhívjuk reá olvasóink figyelmét.

Megjelent a „**Forrás**” második száma. Színevei Merse Jenő kultuszminiszter írta a „Forrás” irodalmi és kritikai folyóirat második számának bevezető cikkét a magyar-bolgár kulturális kapcsolatokról. A kitűnően szerkesztett, egyszerű irógárdával dolgozó „Forrás” új száma teljesen fedi azokat a szempontokat, amelyekre a lap szerkesztője, Hankiss János a bemutatkozó első számban leszögezett. A lap valóban az egységes magyar kultúra szolgálatában áll és mindenféle politikai vagy egyesületi érdeken felül az egyetemes magyar szellemi életet szolgálja. A magyar szellemi élet minden megmozdulását éber figyelemmel kíséri a „Forrás”. Cikkeiből e hónapban is teljesen felismerhetően kialakul a magyar művészeti és kulturális élet hű képe.

Egyháztörténet címmel nagyjelentőségű irodalmi vállalkozás indul nagy útra most, melynek mutatóványve megjelent és közkezen forog. A mutatóvány D. Dr. Révész Imre tiszántúli püspök bevezető cikkét foglalja magában. A kibocsátott körlevélből, olvasóink tájékoztatására, közöljük az alábbi sorokat:

Régóta hiányzik tudományos életünkben egy olyan folyóirat, mely kizárólag a magyar protestáns egyháztörténelírás ügyét szolgálja. Nehéz történelmi és anyagi viszonyok között abban a reményben indítjuk útnak vállalkozásunkat, hogy

éppen ezekben az időkben kell protestáns történelmi tudalunkat különösen erősíteniünk.

Szívesen várjuk munkatársaink közé nem kifejezetlen történettudós lelkipásztortársainkat is. Az általuk hozzáférhető helyi forrásanyag fellátásával értékes szolgálatot tehetnek a magyar protestáns forráskutatás ügyének. Bizonyosak vagyunk, hogy a folyóirat megindulása serkentőleg fog hatni azokra a lelkipásztorokra is, akik kellő orgánium hiánya miatt elkedveltettedve, egyháztörténelmi munkálkodásukat abbahagyták.

Folyóiratunk tervezete, amint az első szám tartalomjegyzékéből látható, a következő:

Negyedévenként 5. lehel évenként 20 ív terjedelemben jelenik meg ezzel a beosztással: 1. Tanulmányok (monografikus feldolgozások vagy új adatok, vagy új szempontok szerint). 2. Kisebb közlemények (az eddigi eredményeket kiegészítő vagy helyesbítő rövidebb cikkek). 3. Adattár (rövid tájékoztató és összefoglaló bevezetéssel). 4. Egyháztörténelmi irodalom szemléje (bíráló megbeszélések és egyszerű könyvismertetések — két, egymástól szétválasztott — rovatban). 5. Könyvészet (a teljes magyar egyháztörténelmi irodalom évi könyvészetét, a folyóiratprelőriummal s a magyar vonatkozású külföldi egyháztörténelmi irodalom könyvészetével). 6. Név- és tárgymutató.

A folyóirat évi előfizetési ára 16 P.

Kérjük, támogassa folyóiratunkat előfizetésével, érdeklődésével, tanácsaival és személyes közreműködésével is. Szíves előfizetési jelentkezése esetén az első számot február hónapban meg fogjuk címére küldeni. (A szerkesztő.)

Új imakönyv jelenik meg a „Református Jövő” kiadásában a honvédek hozzátartozói részére. Mindenki imakönyve lesz ez a könyv, akinek valakije is katonája. Címe: *Tartassanak könyörgések.* Írta: Benke Kálmán, Darányi Lajos, Kocsis János, Magó Ferenc. — Megrendelhető: Budapest, XIV., Hermina-u. 51. Ára 1 P.

HALOTTAINK

Csóka Lajos nyug. asszonyvásári igazgató-tanító, az Érmelléki Tanító-Egyesület volt elnöke, volt egyházközségi tanítóképviseelő 67 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Vele az igazi református tanító mintaképe szállott sirba, ki nemcsak az iskolában, de azután is gondoskodásával elkísérte tanítványait s az érmelléki magyar közéletnek markáns egyénisége volt. Emlékezte legyen áldott!

KRÓNIKA

FOGADÁSTÉTEL

— Konfirmálóknak* —

**Református magyar vagyok,
Halálomig az maradok.
Vallásomnak semmi feltja,
Tiszta, mint a mennyég boltja.
Amint én e tiszta vallást megszerettem:
Úgy áldjon meg, úgy szeressen Isten engem!**

**Arra való a vallásom,
Hogy a lelkem mennyet lánson;
Lásson örök üdvösséget,
Boldogságot, dicsőséget.
Az én hitem az Istennek szent igéje,
Melyért hullott Krisztusomnak drága vére.**

* Ez a meleghangú, közvetlen és mégis erőteljes költemény még az első világháború előtti időkben származik. Akkor országszerte ismerték és tanították. Sajnos, az utóbbi években feledésbe ment. Most többek kívánságára újra közreadjuk s kérjük a lelkésztestvéreket, hogy akik konfirmációt tanítanak, vegyék igénybe. A benne foglalt gondolatok, magyaros versformájukkal maradandóan gyökereznek a gyermeki lélekbe. (Szerk.)

Hit az élet! Igaz dolog,
Úgy írták az apostolok.
Ha elhagynám a hitemet,
Megölném az életemet.
A hitetlenek nem találnak vigaszt, enyhet
Lángjában a kárhozatnak, gyötremnek.

Vallásomnak ninesen ára,
Nem viszem én azt vásárra.
Azt, aminél drágább ninesen,
El nem adnám semmi kienesen.
És amiért ősapáink szenvedének:
Azt a vallást, drága vallást, hogy vetném meg?

Ha betérek templomomba,
Nem vakít el semmi pompa.
Nem kell nekem semmi hívság,
Csak a lélek és igazság.
Nem imádom a jó Istent semmi másban,
Csak egyedül lélekben és igazságban!

Harcaim közt kitől félek,
Ha vezérlöm tiszta lélek?
Krisztussal élek-halok,
Szent nevéhez hű maradok.
Hűségemért tőle várom pályabérem...
Fogadom ezt: Isten engem úgy segítjen!

CSÉCSI IMRE.

A debreceni egyetemi istentiszteletok február hó 21-én, vasárnap délelőtt 11 órakor újra megkezdődnek. A második félévben az első igehirdetést Dr. Soós Béla egyetemi theol. tanár végzi. Az igehirdetés témasorozatát lapunk legközelebbi számában teljes terjedelmében közöljük.

Második lelkészsképesítő vizsgálatok tartottak a debreceni Kollégiumban folyó évi február hó 9., 11.—12. napján. Összesen tizenheten jelentkeztek; ezek közül tizen teljes vizsgára, akik február 9-én zárttermi írásbeli dolgozatot készítettek a homiletikai tárgykörből, a következő tételtől: „A háborús igehirdetés kérdései.” — A két napig tartó szóbeli vizsgálat végén jelesen képesítettet: Költő Gyula: jól képesítettet: Eszenyi Lajos, Kecskés József, Kozma János, Losonczy Géza, Nagy Károly; képesítettet: Hajdú Elemér, Seprenyi József, Szabó Béla, Fentős Tibor, Mikes József, Pótor Zoltán, Rácz János, Szabó Jenő, Szondy István. (Két jelölt javításra, illetve ismétlésre utasított.) A vizsga végén ünnepélyes kihozsátás volt, mely alkalommal D. Dr. Révész Imre püspök I. Kor. VII: 7—15. alapján intézett beszédet az ifjú lelképásztorokhoz.

Tanyamisszió. (Nyilatkozat.) A Debreceni Protestáns Lap február 1-i számában megjelent fenti c. cikkem megírása és megjelenése között hónapok teltek el. Ebben a cikkemben szomorúan rámutattam többek között arra, hogy pl. a „Református Jövő” nagy lendülettel megindult tanyamozgalma, mintha teljesen leállt volna. Istennek hála, a „Református Jövő” mozgalma nem állott meg. Kissé el-lanyhult — a remek kezdet után —, de most újjáéledt. Örömmel vettem tudomásul, hogy pl. az Egyetemes Konvent — kérés nélkül — 800 pengőt utalt ki a Hangya adományából a „Református Jövő” tanyamissziójára. — A „Református Jövő” kezdeményezésére olvasóink áldozatkészségéből 14 templomrádió szól szerteszórt tanyákon. A „Református Jövő” ingyen példánnyal több ezer tanyát ellát. Szij Rezső, sárvári lelkész kérésére a budapesti egyházmegye évi 6000 pengőt szavazott meg az őrségi egyházmegye szórványainak s ügyük ismertetésére istentiszteleti szolgálatra meghívta a lelkészeket s kiadásaira átengedte a perselypénzeket. (Ez, a budapesti egyházmegyéhez méltó, nagyvonalú határozat. Gratulálunk!) A „Református Jövő”-nek a szórványmunkában elért igen nagy sikere: a szentmátéi (Szolnok-Doboka) leányotthon felállítása. — Ugyanez a lap több templomépítő szórványgyülekezetet támogatott gyűjtésében. Fentiek azt jelentik, hogy van egy református lap, melynek szívügye minden nagyvonalú, megoldásra váró, égető-fájó egyházi kérdés és van egy egyházmegye, mely túlnéz a szürke, megszokott gyűlések, feladatok rendjén s bizonyára nemcsak vezetőinek, hanem alkotó tagjainak, híveinek megértő szeretetétől, egyetemes egyházunk nagy kérdései iránt érzett aggodalmától indítva, ragyogó példát szolgáltatott. Mégis, azt mondom, a szórványok kérdését egyéni kezdeményezésekkel nem

lehet véglegesen megoldani. Boldogan látunk, fogadunk minden kezdeményezést, áldozatot, de a végső megoldást a hivatalos egyháznak kell hozni. (Komádi.) *Fejlesztés Endre.*

Magyaros köszöntés. A Felvidéken mozgalom indult aziránt, hogy a szüntelen, konvencionális, nemzetközi köszöntések helyébe térjünk vissza az erőteljes, zamatos és mindenekfelett Istenfélő régi magyar köszöntésekre. Szivünk szerint szólottak a felvidékiek... Tavaly egy pedagógiai konferencia keretében, egy vezetőhelyen álló tanügyi férfi azt a kijelentést tette, hogy a református iskolák nemzeti hivatása volna az, hogy új életre keljen az „adon Isten” — „fogadj Isten” — „Isten vele” — „Isten áldja” régi becsületes magyar köszöntés... Szeretnők, ha olvasóink hozzájárulnának: mit lehetne tenni az életrevaló eszme érdekében? Rövidrefogott nyilatkozatokat kérünk és várunk.

Az áttértek különleges lelkigondozása érdekében az Egyetemes Konvent Jó Pásztor missziói albizottsága külön segédlelkészt alkalmaz a lelkigondozás és szociális segítés szolgálatára. Hivatali helysége a Szabadság-téri Református Egyház lelkészi hivatalában van (Budapest, Szabadság-tér 2). Hetenként háromszor: hétfőn, szerdán és szombaton várja a hozzáfutató egyháztagekat délután 3-tól 5-ig. Akik igénybe óhajtnak venni segítségét, vagy segíteni akarnak neki nehéz szolgálatában, bizalommal jelentkezzenek nála. A budapesti egyháztagek lelkigondozásán kívül a vidékiekre is számot tart a bizottság. Ezért kéri a lelképásztor urakat, hogy — ahol áttértek nagyobb számban vannak és ajánlatos volna velük különlegesen foglalkozni — szíveskedjenek hírt adni a fent megnevezett címre ilyenirányú kérésükről.

„Tettek — tervek”, a Kállay-kormány félesztendő munkássága és politikája című, közkezen forgó kiadványból idézzük, minden hozzáadás nélkül az itt következő sorokat: *A lelkészek megsegítése. A lelkészeknél a segédlelkészi illetményeknek kerekén 30 százalékkal való felemelésről történi gondoskodás. A lelkészek régi kérését teljesíti a kormány a betegsegélyezés kérdésének az állami tisztviselőkhöz hasonló módon történi megoldásával. Eszerint a protestáns lelkészek és családjaiak bekapcsolódnak az Országos Tisztviselői Betegsegélyző Alapba, a katolikus lelkészek pedig, akik szervezeti okokból nem voltak bekapcsolhatók az OTBA-ba, 140.000 pengő költségvetési előirányzattal szerepelnek a költségvetésben a betegsegélyezést illetően.*

Népfőiskolai tanfolyam Barátkán. Egyházkerületünk missziói telepén, Barátkán február 14-én volt az első istentisztelet. Ács Mihály missziói lelkész hirdette az Igét a kastély nagy ebédőjében az egész szórványból egybegyűlt híveknek. Istentisztelet után Vadai Béla esperes szeretettel köszöntötte az új missziói lelkészt, majd a népfőiskolai tanfolyam hallgatóságához szólt a Fil. 3:14. vers alapján, szépen fejtegette a népfőiskola célját.

A Kollégiumi akcióra való befizetések esekkszámájának számát a mult (7.) számunk 60. lapján tévesen közöltük, mert a befizetések a „Debreceni református Kollégium” 11.322. esekkszámájára küldendőek. Kivánatra a kollégiumi igazgatóság azonnal küld befizetési lapokat.

A földesi református egyház az első kollégiumi napot megrendezte az 1942. évben s ennek eredményét 300 P-t postára adta. — Az egyház keretében működő Leányegyesület elnöknője: Kiss Sándor református lelképásztor neje rendezte a leányegyesületi tagok szereplésével, az ünnepi beszédet az első napon Kiss Sándor református lelképásztor, a második napon pedig Nagy István református nyug. igazgató-tanító tartotta, mindkettő a Kollégium tanulója volt.

HIVATALOS ÉRTESÍTÉS

EMLÉKEZTETŐ.

Egyházkerületi közgyűlésünket legközelebb 1943 márc. 18-án, csütörtökön délelőtt fogjuk tartani. Ez alkalommal fogjuk a megválasztott új egyházkerületi tisztviselőket beiktatni.

A Debreceni Protestáns Lap 1943. évi 12 P előfizetési díját a hátralékokkal együtt, akik még be nem fizették, a már megküldött postai befizetési lappal mielőbb fizessék be a lap kiadóhivatalánál.

Segédlelkészek kongruakimutatását minden hónap első napján fel kell terjeszteni a püspöki hivatalhoz.

A **lelkészi törzskönyvek** pontos vezetését rendkívül fontos köz- és magánérdekek követelik. Hogy az esperesi és püspöki hivatalban őrzött adatok pontosak legyenek, minden változást haladéktalanul be kell jelenteni az illetékes esperesi és ennek útján a püspöki hivatalhoz.

Névre szóló levelekben hivatalos ügyek felterjesztése mellőzendő. Ilyen leveleket a püspöki hivatalnak kell címezni!

Püspök úr fogadónapja hetenként kedd, szerda és csütörtök 10—12 óra. Vidékieknek ajánlatos előre érdeklődni, hogy ezeken a napokon püspök úr Debrecenben tartózkodik-e.

A **tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.**

606—1943. szám. TÁRGY: *Diákkaptár alapszabálya.*

KÖRLEVÉL

a közép- és középfokú iskolák tekintetes igazgatóságaihoz.

139—1943. sz. körlevelemben a Diákkaptár szervezésének engedélyezése tárgyában intézkedtem.

E körlevél kiegészítésül felhívom az igazgató urakat, hogy Diákkaptár szervezésnél a budapesti tankerületi kir. főigazgató 5396—1942/43. sz. alatt jóváhagyott alapszabálytervezetét mintául használják fel. Ez az alapszabálytervezet kérhető a Horthy István Diákkaptár Szövetségtől. Címe: Budapest, III., Zsigmond király-útja 47. sz.

Debrecen, 1943 február 16.

Atyafiságos tisztelettel:

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNYEK

Minden pályázati hirdetményt egyházkerületünk hivatalos lapjában: a „*Debreceni Protestáns Lap*”-ban közzé kell tenni és a **Kiadóhivatal** címére (Debrecen, Kálvin-tér 17., Püspöki hivatal, Postafiók 65) kell beküldeni.

Hirdetési díj szavanként 10 fillér. Legkisebb hirdetési díj 2 pengő.

A **magyarkéi református egyházközség presbitériuma** pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett *kántor-tanítói* állásra: Javadalom: természetbeni lakás, mellék-helyiségek, kert 309 □-ól. Minden növendék után 1 P és egy véka csövestengeri. Kézpénz 234 P. Hat darab legelő-jog, 25 hl. 60 liter rozs. Három öl fa természetben beszállítva. Allamsegély. Kántori fizetés 11 hold 800 □-ól jöminőségű föld, melynek adóját az egyház fizeti. Stóla. Kötelesség I—VIII. osztatlan iskola vezetése. Belmissziói munkában való segédkezés, kanonikus napokon istentisztelet végzése. lelkész akadályoztatása esetén helyettesítés, presbitéri jegyzőkönyv vezetése, énekhar vezetése. Pályázati határidő három hét. Kérvények a Református Lelkészi Hivatalhoz küldendők Magyarké. Posta- és vasútállomás: Margitta, Bihar megye.

Nyírákó református egyházközsége II. sz. tanítói állá-sára 15 napi határidővel pályázatot hirdet. Fizetés törvényszerű.

Internatusi nevelőt és korrepetitort keres a nagykőrösi református Arany János-gimnázium. Díjazás teljes ellátás és havi 80 P. Pályázhatnak református vagy evangélikus vallású okleveles tanárok vagy tanárjelöltek. A felszerelt kérvények sürgősen a fenti gimnázium igazgatóságához küldendők be. Az állás a választás után azonnal elfoglalandó.

Városi gyülekezetben segédlelkészt keresnek 1943 április 1-re. Fizetése: havonként 220 P, azonfelül lakásul egy szoba bútorozva, fűtéssel, világítással. Érdeklődők további tájékoztatás végett forduljanak a Debreceni Protestáns Lap kiadóhivatalához.

TARTALOM:

Révész Imre: *Utópia vagy krisztotópia?*
Horváth Károly: *A zene a keresztyén egyház szolgálatában*
Hírek az egyházmegyékből — Iróda'om — Halottaink —
Krónika — Hivatalos értesítés — Pályázati hirdet-
mények — Hírdetések

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata. 1943—629

Főzéshez, fürdéshez, szobafűtéshez

A Gáz

a legjobb, legolcsóbb, legtisztább
a legkényelmesebb;
a leggyorsabban kezelhető;
melege pontosan szabályozható;
számlaértéke egy hónappal ké-
sőbbben fizetendő.

Főzők, tűzhelyek, autogeyserek, fürdő- és fűtőkályhák
olcsón kaphatók.

Díj t a l a n felvilágosítások, készülékek bemutatása,
költségvetés.

BATTHYÁNYI-UTCA 17. SZ.
Telefon: 28-53. sz.

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS
VILÁGÍTÁSI VÁLLALATA.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedés

DEBRECEN

TELEFON: 20-06 és 15-48

Alapította:
Sesztina János
1819-ben.

IPARI, MEZŐGAZDASÁGI, HÁZTARTÁSI,
GÁZOLTALMI és LÉGVÉDELMI CIKKEK.

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben

Ferenc József-út 16.

Betéteket előnyösen gyümölcsöztet és azon-
nal kifizet. Kölcsönöket állandóan folyósít.
Mint a Futura főbizományosa, foglalko-
zik a termény-üzlet minden ágával.

TELEFONOK:

Bank: 19-70. és 22-32. Terménysztyály: 28-66. szám.

Papi palástot és süveget

a közismert, közkedvelt hivatalos O. R. L. E. palástokat
jutányos áron készíti

Szenási Sándor

Hódmezővásárhely, Tavasz-u. 20. sz.

JÓ MINŐSÉG! PONTOS MUNKA! KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK!
Református iparos.

A "TAKARÉKOSSÁG" KERESKEDELMI RT.

kötélékébe tartozó cégek ma is vál-
tozatlan feltételek mellett
s zavartalanul állanak rendel-
kezésére mindazon mt. vásárlóknak,
kik mindenkor pontos fizetményeik
igazolására érvényes vásárlási
utalvánnyal rendelkeznek!

ANGSTER JÓZSEF ÉS FIA

ORGONA- ÉS HARMÓNiumGYÁR RT.

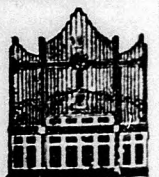
PÉCS, József-u. 30. TELEFON: 17—14.

Fióküzem: Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz.

Telefon: Budapest,

494—497.

Új orgonák, mindennemű javítás és
átépítés. Kitűnő hangú harmóniumok.
Mértányos feltételek, művészi kivitel.

A Kollégium felsegítésére történt megajánlások és befizetések.

Adományok a Kollégium felsegítésére 1943 január 1—15 közt postatakarékpénztár útján:

Czövek Zoltán lelkész, Kömörő	20— (40—)	Dávidházy Gábor, Biharnagybajom	10— (20—10)
Berecky Sándor kántor, Kömörő	20— (40—)	Tóth Andor, Nádudvar	10— (20—)
Csap Balázs, Mándok	2— (4—)	Gyüre Jolán postamester, Majdánka	10—
Lucski Lajos főgondnok, Mándok	2— (4—)	Református egyház, Pátroha	50— (100—)
Janthó Sándor lelkész, Nyírfákó	25— (50—)	" " Fülöpösdaróc	10—
Református egyház, Nyírfákó	10— (20—)	Cséke Lajos ny. ref. tanító, Zsarolyán	20—
" " Nagybéány	40— (80—)	Református egyház, Kemece	40— (80—)
" " Mikepércs	50— (100—)	Takarékosság Rt., Debrecen	50— (100—)
Református lelkészi hiv., Izsnyéte	5— (10—)	Békés: Séllei Vilma tanítónő	10—
Református egyház, Zápszony	17— (34—)	" " Bélteky Mária tanítónő	10— (15—)
Csók József lelkész, Kísbégány	50—	" " Endrődy Lászlóné tanítónő	10—
Református egyház, Szeged	1,000— (1,577-88)	" " Tokaji Gábor igazgató-tanító	20— (40—)
Dr. Széll Gyula em. gondnok, Szeged	100— (200—)	Czirják Géza lelkész, Túrkeve	10— (220—)
Református egyház, Tiszaberek	25— (50—)	V. Rébék Pál, Köröstarcsa	20— (60—)
Tiszaberek: Dr. Szoboszlai Sándor	15— (30—)	Községi Tanítótestület, B.-újváros	11— (340—)
" " Dicső Dezső tanító és neje	4— (12—)	Dr. Erdős Károly, Debrecen	92— (656—)
" " Szabó Gyula presbiter	2— (6—)	Kóti Jeremiás, Hajdúhadház	5— (125—)
" " Czelder Béla lelkész	30— (60—)	Dr. Vértessy István orvos, Harta	15— (345—)
Fekete Gyula ig. tan., Nagyléta	10— (20—)	Soós Dezső, Tiszapalkonya	4— (28—)
Nagyléta: Radó Margit tanítónő	5—	Dr. Csiha István v. ügyész, H.-szoboszló	50— (150—)
" " Radó József lelkész	100— (150—)	Széchy György igazgató, Debrecen	10—
" " Református egyház	100— (200—)	Dr. Jakus Benő állomásfőnök, Komárom	20— (50—)
" " Szilágyi István	10— (20—)	Nagy László vall. t. lelk., Kisújszállás	3— (30—)
Batta Miklós lelkész, Szamosszeg	30— (60—)	Kovács József, Szombathely	3— (57—)
Református egyház, Szamosszeg	50— (50—)	Lelkészi Hivatal, Nagykeréki	100—
Tártsy Gyula, Geszteréd	50— (100—)	Református egyház, Nemesborzova	15— (30—)
Kalmár Dániel lelk., Szatmárökrítő	25—	Szabó József tanító, Hajdúhadház	12— (24—)
Fejlesztés Endre lelkész, Komádi	12—	Ary Lajos számv. főnök, Debrecen	10— (150—)
Református egyház, Derzstomaj	10—	Dr. Fráter László, Berettyóújfalú	5— (110—)
" " Hajdúbágyos	40-10	V. Szentgyörgyi Lajos, Debrecen	10— (45—)
" " Nyírkarász	20— (40—)	Szilágyi Lajos ny. ig. tan., Karcag	35— (100—)
Ormós István lelkész, Nyírkarász	20— (40—)	Pethő Ferenc ny. ig. tan., Tiszalök	6— (250—)
Református egyház, Fegyvernek	20— (40—)	Varga Béla gyp. tanár, Debrecen	5— (125—)
" " Beszterec	20— (40—)	Református egyház, Tiszaadony	25— (50—)
Hetey Sándor, Benk	12-10 (24-10)	Özv. Kájel Mihályné lelk. özv., Bulcsú	10— (20—)
Református egyház, Újkenéz	15— (30—)	Református egyház, Bulcsú	5— (10—)
Újlaky Lajos lelkész, Újkenéz	20— (40—)	Sörös Sándor adománya, Mezőtúr	1-94
Bíró Lajos, Kisar	17— (52—)	Gyökös Imre ig. tan., Tiszabura	20—
Dr. Barcsa Zoltán orsz. gyűl. titkár, Bp.	20— (50—)	Dr. Joó István, Debrecen	20— (460—)
Református egyház, Nyírmada	30— (60—)	Karácsony András lelkész, Békés	150— (450—)
" " Szatmárökrítő	75— (150—)	Zöld Sándor kántor, Gyoma	50—
" " Tiszabecs	142-86	Varga Bertalan főjegyző, Salánk	20—
Újvárosi Kálmán tanító, Debrecen	3— (63-30)	Református Tantestület, Karcag	208-12 (852-06)
V. Juhász Ferenc lelkész, Tiszabecs	80—	Krisch Károly, Debrecen	25— (50—)
Református egyház, Abádszalók—Tisza-		Nagy Balázs segédlelkész, Csépa	15— (63-87)
szalók	100— (200—)	Orth Imre lelkész, Biharpüspöki	15— (45—)
Dr. Szatmári Imre polgármester, Mezőtúr	10— (160—)	Református egyház, Biharpüspöki	100— (220—)
Elek Sándor lelkész, Okány	10— (20—)	Koós Andor IV. tj., Túrkeve	2—
Dr. V. Vass Elek min. osztályfőnök, Bp.	100— (300—)	Szalkó József tanító, Újfehértó	10—
Nagy Károly lelkész, Abádszalók	27— (54—)	Id. Szabó Lajos, Mándok	2— (4—)
Református egyház, Kígyós	20— (40—)	Sarkady Károly lelkész, Gyügye	12—
" " Tiszadob	30— (50—)	Református egyház, Pap	50— (100—)
" " Sáp	60—	Nagy Sándor lelkész, Mezősas	20— (40—)
Dr. Sárkány Lajos lelkész, Királyháza	25— (50—)	Papp Gábor, Köröstarcsa	4— (80—)
Református egyház, Császló	10—	Református egyház, Bucsa	50— (100—)
Filep Gusztáv lelkész, Császló	5—	Orbán Elek lelkész, Ilk	20— (40—)
Horváth András, Beszterec	50— (100—)	Református egyház, Hosszúpályi	20—
Szabó Sándor lelkész, Beszterec	20— (30—)	Losonczy Endre lelkész, H.-mezővásárhely	20— (520—)
Varga Sándor tanító, Beszterec	10— (20—)	Református egyház, Komlódtótfalu	5—
14 presbiter	40— (69—)	Mikcs Lajos lelkész, Komlódtótfalu	20—
Hagymásy József tanító, Beszterec	10— (20—)	Bálint Béla tanító, Komlódtótfalu	10—
Legifj. Kántor József, Beszterec	10— (20—)	8 presbiter	30—
G. Szabó Mihály lelkész, Csaholc	10— (20—)	Református egyház, Sarkad	100—
Református egyház, Bótrágy	20— (40—)	Dr. Herpay Gábor, Debrecen	5— (60—)
Dr. Ungváry Antal, Nagyvárad	25— (245—)	Szathmáry Kálmán tanító, Debrecen	30—
Barabás Béla igazgató-tanító, Ilk	10—	Református egyház, Érmihályfalva	850—
Seres Imre ig. tan., Tiszakercsény	10— (20—)	(Püspöki látogatás alkalmával be-	
Balogh Zsigmond tan., Kisújszállás	12—	gyűlt adomány.)	
		Molnár János igazgató-tanító, Debrecen	10-50 (84—)
		Biharszentjánosi alapra	

Összesen 5,604-62

Január 16—február 2-ig postatakarékpénztár útján beküldtek:

Református egyház, Berettyószentmárton	22.— (53-50)
Hajdúhadház Január 10-i gyűlés, új megajánlók befizetési (elszámolás l. a 4. o'dalón.)	3.073-30
Diák műsoros-est jövedelme, Érkörtvélyes	205.—
Nagy Ferenc lelkész, Sárrétudvari	247-08
Református egyház, Encsencs	20.— (10—)
Dr. Mező Sándor kir. ügy. eln., Debrecen	20.—
Török Vince lelkész, Karcag	50.—
Kollégiumi nap eredménye, Földes	100.— (300—)
Sajtós Imre g. vallásnár, Kisújszállás	300.—
Mikó Sándor fodrász, Nagyléta	10.—
Református egyház, Tekeháza	15.— (30—)
" " Técső	60.—
Hadházy Pál lelkész, Túrístvándi	300.—
Református egyház, Nyírtass	24.—
Ker. Ifj. és Leányegylet, Kuncsorba	30.— (60—)
Református egyház, Hodász	100.—
Kósa Zsigmond lelkész, Győrtelek	10.— (30—)
Református egyház, Túrístvándi	50.—
Törzsök Béla, Kisújszállás (1941—42.)	10.— (15-10)
Református egyház, Kisléta	24.—
Id. Tóth László, Tiszassas	14.—
Szabó Dezső lelkész, Tiszassas	20.—
Nyole tanító és presbiter Tiszassas	10.—
Református egyház, Zsarolyán	25.—
Király János, Zsarolyán	20.—
Szundy Béla lelkész, Sáp	20.—
Özv. Gyöngyösi Lajosné, Sáp	20.— (10—)
Förös Lajos lelkész, Hodász	50.— (150—)
Református egyház, Kunszentmárton	25.— (50—)
Benkő Viktor lelk., Kunszentmárton	10.—
Református egyház, Mezőkaszony	40.— (80—)
Tíz presbiter, Mezőkaszony	65.— (130—)
Német István lelkész, Váncsod	10.— (20—)
Váry László h. lelk., Váncsod (1941—43.)	15.—
Református egyház, Váncsod	30.— (91-14)
" " Tiszánagyfalu	25.— (50—)
" " Kislónya	25.— (50—)
Lelkészi Hivatal, Tiszaeszlár	45-82
(Ünnepségből befolyó összeg.)	
Református egyház, Ottomány	20.—
(Templomi ünnepi (I. 25.) perselypénz.)	
Kallós Béla, Beregardó	25.—
Dr. Fráter László alisp., Berettyóújfalu	5.— (115—)
Újvárossy Kálmán, Debrecen	3.— (66-30)
Dr. Herpay Gábor, Debrecen	5.— (65—)
Református egyház, Rafajnaújfalu	25.— (50—)
H-hadház, Perselypénz	15-50
Pethő Ferenc ny. ig. tan., Tiszalök	6.— (256—)
Kovács József, Szombathely	3.— (60—)
Elek László g. tanár, Okány	10.—
(Első fizetéséből hálám és szeretetem jeléül.)	
Szalokay Lajos áll. tanító, Érmihályfalva	20.— (46—)
Községi Tantestület, Balmazújváros	11.— (351—)
Bán Géza ny. ref. ig. tan., Hajdúnánás	7.— (14—)
Kóti Jeremiás ig. tan., Hajdúhadház	5.— (130—)
Dr. Csáky Lajos főgyógyász, Hm.-vásárhely	50.— (678-64)
Dr. Vértessy István orvos, Harta	15.— (360—)
Molnár József, Vaja, Géza fiának díjaiból	10-25 (75-25)

Összesen 5,395-95

A kollégiumi pénztárba fizettek 1943 január 1—25-ig:

Id. Kertész István gazdálkodó, Debr.	20.—
Szabó Gerzson ny. ref. tanító	15.— (75—)
Tunyogi református egyház (1941—42-re Isten iránti hálából és szeretetből, azért a munkáért, amit a Kollégium a magyar és református népert végez.)	50.—
Gáti református egyház	30.— (80—)
Tiszaszöllősi református egyház	50.—
Dr. Tarczaly Árpád bír. alj., Nyíregyháza (Ősi Kollégiumunk kérésére, az anyagi gondok enyhítéséhez hálás szívvel küldi volt tanítványa.)	100.—
Dr. Szeremley György, Budapest	20.— (70—)

Veress Bálint ny. lelkész, Debrecen	5.— (160—)
Református gimn. tanulók adománya	106-76
Református Tanítótestület, Sárrétudvari (Nemes, Ary E., Zagya, Gál, Szilágyi, Nemesné, à 6— P.)	36.—
Református egyház, Rozsály	5-10
" " Tiszakanyár	50.— (100—)
" " Kiskolcs 2 évre	40.—
Kiskolcs, kollégiumi ünnepély	20.—
Gacsályi Zsigmond lelkész, Kiskolcs	40.—
Sebő Károly kántortanító, Kiskolcs	20.—
Pethő Károly, Gyulaháza	30.— (130—)
Református egyház, Rákóczi falva	10-10 (30-20)
Nagy Lajos igazgató-tanító, Debrecen	40.—
Egei István lelkész, Biharfelegyháza	20.—
Váry Margit tanítónő, Biharfelegyháza	10.—
Dr. Ladányi Józsa orvos, Debrecen	7.—
Vass András ny. fémiparisk. tanár, D.	20.— (100—)
Volentik Sándor kereskedő, Debrecen	5-42 (32-86)
Jakucs István koll. igazg., Debrecen	100.— (320—)
Dr. Molnár Pál gimn. ig., M.-sziget	30.—
Református missz. egyházközs., Szolyva	50.—
Uray Gyula nyug. ig. tan., Debrecen	200.—
Nyírábrányi református leányegyház	10.—
Siető Pál lelkész, Amac	15.—

Összesen 1,155-38

A kollégiumi pénztárba fizettek január 26—február 6-ig:

A legnagyobb anyagi gondokkal küzdő egyház és szegény gyülekezet adománya a kollégiumi internátus részére	
Kétegyháza	84-50
Nyírbogdány: Kiss György lelkész	30.—
" Halka István kántor	30.—
" Dávid Jolán tanítónő	5.—
Sarkadkeresztúr: egyház 1942. évi megajánlása, perselypénz 25%-a	58.—
Sarkadkeresztúr: Bokros István lelkész	20.—
Mezőtelegd: egyház (1942)	10.—
Molnár Károly (1942)	5.—
Engel László, Debrecen	15.— (35—)
Váradles: egyház (1943)	10.— (20—)
" Hodor István lelkész (1943)	5.— (10—)
Biharfelegyháza jan. 24-i perselypénz	15.—
Székelyhídi egyház	60.—
Nagybányai egyház adománya 1942-re	50.—
Oláh Sándor esperes, Nagybánya (1942)	50.—
Poklostelek: Medgyessy Lajos lelk. (1942)	20.—
Dr. Czákó Zsigmond orvos, Debrecen	20.—
Futó András püspöki titkár, Debrecen	20.— (500—)
Veress Bálint ny. lelkész, Debrecen	5.— (165—)
Piskolt: Ref. iskola növendékei	50.—
" Leánykör	10.—
" Rácz Katalin h. tanítónő	10.—
Baktalórántházai egyház (1943)	100.— (300—)
Erdengeleg: Simon Imre lelkész	50.—
" Egyház	40.—
Mezőgyán: Téglás Ferenc lelkész	30.—
" Egyház	70.—
Tiszalöki egyház I. részlet	50-10
Magyarcsanakádi egyház adakozásból (Egyházközségünk szegény és hívei is így csak apránként keveset tudunk küldeni.)	10-40
Ombod: Egyház (1942-re)	20.—
" Gy. Kovács József lelkész	20.—
Hete: Egyház	5.— (8—)
" Zámory Sándor lelkész	10.—
Pósalaka: Egyház (1942—43)	40.—
" Baresa Mihály lelk. (1942—43.)	20.—
Köröskisjenői egyház (1942)	14-10
Baktalórántháza: Hajdú Miklós lelkész	25.— (75—)
Csernák Béla lelkész, Nagyvárad	50.— (150—)
Tiszalök: Bartha László esperes	25.—
Éradony: Laczak Dezső lelkész	10.—
Nagybégányi egyház (1941—42)	20.— (100—)
Balsa: Keresztúry Sándor lelk. (1941—42)	20.—
" Egyház (1941—42)	10.—
" Hidegh Lajos tanító (1941—42)	10.—
Boross Jenő lelkész, Szatmár	100.—
Sz. Szabó Jenő gyógyszerész, Debrecen	15.—
Pusztadaróczi egyház (1941—42)	10.—

Tiszapalkonya : Soós Dezső	240 (30-10)
Nagybégány : Szabó Károly lelkész	10—
Kisbégány : Hat presbiter	34—
Bodroglóczy János tanító, Debrecen	50—
Szalárd : Egyház	20—
Szennyesy József lelkész	20—
Fábiánháza : Juhász Elek lelkész	30— (60—)
Egyház	20— (40—)
Gálospetri : Egyház	30—
Kádár Miklós lelkész	30—
Összesen	1,603-20

Új megajánlások :

Rozsályi egyház 1942—1951-ig évi 5 P ..	50—
Szolyva missziói egyház 7 éven át 50 P-t	350—
Dr. Molnár Pál gimn. igazgató, Máramaros-	
sziget 1943-tól 5 évig évi 30 P-t	150—
Érabrány : Egyház évi 5 P	30—
Debreczeni László lelk. évi 10 P ..	60—
Micske : Egyház évi 30 P	150—
Kovács József lelkész	30—
Magyarkécs : Egyház évi 10 P	60—
Kulesár Dezső lelk. évi 10 P ..	60—
Nagyléta : Radó Margit tanítónő évi 5 P	35—
Tóti : Egyház	25—
Liszkay Kálmán lelkész	25—
Érbogyoszló : Egyház 5 éven át évi 100 P	500—
Balázs Lajos Béla 5 éven át évi 20 P	100—
Kovács Ferenc tanító 5 éven át évi 20 P	100—
Oláh János jegyző 5 éven át évi 10 P	50—
Sillye Gyula tanító 5 éven át évi 10 P	50—
Bánya János bíró, presb. 5 éven át 10 P	50—
K. Borsi János bíró, presb. 5 éven át 5 P	25—
Cs. Gáspár Sándor presb. 5 éven át 5 P	25—
Hegyközszentmiklós : Egyház 6 évig 50 P	300—
Nagy Sándor lelkész 6 évig évi 10 P	60—
Értarsa : Egyház felajánl lélekszám után	
egy fillért	
Molnár lelkész felajánl lélekszám	
után 1-5 fillért	
Szekelyhíd : Egyház 6 évig évi 60 P	360—
Paksy Sándor segédlelkész	
6 évig évi 10 P	60—
Bihardiószeg : Egyház	200—
Fias Kálmán lelkész	100—
Ferenczy Ernő s.-lelkész ..	50—
Szánthó Béla ig. tan.	100—
Asók István kántortan. ..	50—
Bod Ferenc tanító	100—
Bod Ferencné Nagy Piroska	100—
Fazekas Margit tanítónő ..	20—
Kenveres Margit tanítónő	20—
Barát Mihály lelkész, Kisléta 5 évig évi	
10 P	50—
Benkő Viktor lelkész, Kunszentmárton	
évi 5 P	35—
Gebe : Egyház 1943-tól 40 P helyett 50 P	
Nagy Gyula lelkész, Gebe 1943-tól 40 P	
helyett 50 P ..	
Dr. Lencz Géza Sándor lelkész, Mikepércs	
1947. év bezártáig évi 30 P	150—
Dr. P. L., Debrecen évi 50 P	250—
Gálospetri : Egyház évi 1 q búza árát.	
Kádár Miklós lelkész szol-	
gálata végéig évi 30 P ..	
G. Szabó Kálmán tanítóképzőintézet tan.,	
Debrecen	50—
Mezőgyán : Egyház	140—
V. Téglás Ferenc lelkész ..	70—
Ombód : Egyház 1942—48-ig 7 évre ..	150—
Gy. Kovács József lelkész	
1942—46-ig	100—
Pósalaka : Egyház évi 20 P	120—
Bárcsa Mihály lelk. évi 10 P	60—
Csernák Béla lelkész, Nagyvárad	1,000—
Balsa : Egyház évi 5 P	35—
Keresztúri Sándor lelkész évi 10 P	70—
Hidegh Lajos tanító évi 5 P ..	35—
Bodroglóczy János tanító, Debrecen ..	200—
Szalárd : Egyház	50—
Szennyesy József lelkész	50—
Bátory Gábor ny. gimn. tanár, Kiskun-	
halas	100—

Külön alapokra :

Veress I.-alpra Takács István tan., Békés	20—
Kertész Lajos tanító, Békésgyula	12—
Förizs Béla igazgató-tanító, Técső	10—
Szűcs János gyak. isk., Debrecen	10—
A Veres I.-alpra addi befolyt	(1216-42)
Dr. Bertók Lajos tanár, könyvkeresk., D.	
Dr. Szeremley Béla ny. tanár saját alapra.	400— (425—)
1922-ben érettségizettek alap-rá ..	100— (1582-72)
Kulesár Gizella, Debrecen Kulesár Imréné-	
alpra	100—
Harsányi Pál esperes saját alapra	100— (1,000)
Dr. Erdős Károly egy. tanár tápintézeti	
alapjára	31—
Dr. Trocsányi Béla ny. kollégiumi orvos	
saját alapra	500— (1,000)

1,283—

Összegezés :

1943 január 1-ig befolyt	145,504-48
január 1—február 6-ig	13,759-15
Összesen	159,263-63

Különálló alapokra :

1943 január 1-ig	13,910-20
január 1—február 6-ig	1,283—
	15,193-20

Végösszeg az akcióra és külön alapítvá-

nyokra : 174,456-83

A megajánlásokat és befizetéseket hálásan köszöni a Kollégium igazgatósága.

Debrecen, 1943 február 6.

Jakucs István.

A Protestáns Lap 1943. évi 3. számához csatolt melléklet 4. oldalán „Névtelen honvéd” címen nyugtáztunk 20 P-t; tábori postai levelezőlappal érdemes közölni pár szót. Ezt írja: „Nem voltam a debreceni gimnázium tanulója, de a Kollégium vendégszeretetét élvező egyetem jogi fakultásának voltam hallgatója s oklevelemet is ott nyertem el. Ezenkívül Debrecen adott familiánknak másod-dik otthont. S végül — legelső sorban talán ezt kellett volna megemlítenem — nagyon is tisztában vagyok azzal, hogy mit jelentett s jelent a debreceni református Kollégium a magyar életben.” Ezért 20 napi zsoldját küldte el.

Báthori Gábor nyug. gimnáziumi tanár Kiskunhalason írja: „Nagyon szerény anyagi erőmhez képest, hálás szívvel ajánlok fel 100 pengőt a Kollégium javára, amely főiskolának egykor, több mint félszázaddal ezelőtt növendéke voltam s amelynek meleg szeretetében én is részesültem.”

Kádár Miklós lelkész Gálospetri, ezeket írja: „Nekem a Kollégium valóban Alma Mater volt. Bár csak a theológiát végeztem Debrecenben, de a három és fél év alatt igazi anyai szeretettel karolt fel és ápolt, nemcsak szellemileg és lelkiileg, hanem a szó szoros értelmében tetileg is. De jól esett az ingyen lakás és ingyen konviktus! Mikor szegény nyugdíjas tanító édesapám a legszükségesebb ruhákat is alig tudta előteremteni. És a félévénként 40—40 korona alapítványi kamat”. A világháborúban a 40 theologus közt volt, azután átszenvedte a román megszállás 21 keserves esztendejét, 1940 augusztus 30-a megváltás volt rá. Ezért késett eddig a jelentkezéssel.

*
Megkaptuk a hajdúhadházi kollégiumi napról az elszámolást, amely eddig példanélküli szép eredménnyel végződött. Az eddigi 4796 P megajánlásokhoz 3493 P új megajánlást eredményezett, úgyhogy az egyház 1500 P-s és Molnár Zoltán református lelképásztor 1000 P-s megajánlásán kívül 44-en ajánlottak fel 3—7 évi részletekben 5789 P-t, összes megajánlás tehát 8289 P. Ezenkívül gyűjtőbizottságok alakultak, akik 213 adakozótól 3073-30 pengőt készpénzben összegyűjtöttek, még ezenkívül 28 P egyszeri megajánlás nem folyt be. Az egész gyűjtés tehát megajánlásban és egyszerű adományokban 11,390-30 P-t tesz ki. A gyűjtés lefolyásáról és a január 16-i szépen sikerült kollégiumi napról a Protestáns Lap 4. számában már részletes beszámolás történt, most innen is hálás köszönetet nyilvánítunk elsősorban Molnár Zoltán lelképásztor úrnak, aki követendő mintát mutatott arra, hogy a mai időkben, amikor egyes társadalmi rétegekben sok pénz forog, a lelkekhez való útnak ügyes megtalálása-

val milyen eredményt lehet elérni. De hálás köszönet illeti munkatársait a református, sőt állami iskolai tanító urakat, élükön Balogh Antal igazgató úrral, akik 218 helyre fáradtak el egyszersmindenkori adományokért.

Az új megajánlások a következők részéről történt:

A megajánló neve	Hány évi részletben	Megajánlás	Fizetve
1. Hangya Szövetkezet	7 év	1000 P	— P
2. Dr. v. Hadházy Ferenc	7 ..	140 P	— P
3. Dr. Fábrián Gyula orvos	7 ..	210 P	— P
4. Kovács Ibolya tanítónő	4 ..	200 P	— P
5. Kiss Gergely honv. számv.	2 ..	80 P	— P
6. Szilágyi Mihály kisbirtokos	5 ..	100 P	— P
7. Veszprémy István kööl. keresk.	7 ..	210 P	— P
8. Némethy Géza MÁV-főint.	7 ..	100 P	— P
9. Mezei Sándor tanító	7 ..	120 P	— P
10. Debreczeni Károly áll. tanító	4 ..	35 P	10 P
11. Bíró Ferenc szöv. ügy.	4 ..	100 P	30 P
12. Márton Gergely kisbirtokos	6 ..	14 P	4 P
13. Halmai Tivadar áll. tanító	7 ..	84 P	12 P
14. K. Kiss Gábor kisbirtokos	6 ..	70 P	20 P
15. Zádor Mihály szobafestő m.	7 ..	70 P	10 P
16. Hadházy Lajos kisbirtokos	7 ..	35 P	5 P
17. Nagy Irma óvónő	7 ..	35 P	— P
18. Balogh Antal állami isk. igazg.	4 ..	35 P	10 P
19. Barta Gábor kerékgy. m.	3 ..	25 P	10 P
20. Balogh Gábor kisbirtokos	5 ..	50 P	10 P
21. Ifj. Derecskei István	5 ..	5 P	1 P
22. Szöllős Gábor kisbirtokos	5 ..	10 P	2 P
23. Kiss Mihály (Nagyág-u.)	7 ..	70 P	10 P
24. Nagy József hitokt. lelkész	5 ..	200 P	40 P
25. Id. v. Veszprémy I. kisbirt.	7 ..	100 P	— P
26. Id. Gábor Bálint kisbirtokos	5 ..	5 P	1 P
27. Id. Gyenge János kisbirtokos	7 ..	100 P	— P
28. P. Szabó Imre kisbirtokos	7 ..	40 P	— P
29. P. Szabó József kisbirtokos	7 ..	40 P	— P
30. E. Kiss József kisbirtokos	7 ..	210 P	30 P
Összesen		3493 P	205 P

Az egyszersmindenkori befizetéseket is hálásan köszönjük s 10 P-t elérő és azt meghaladó adományjuttatóknak nevét a következőkben közöljük:

Készpénzadományok Hajdúhadházon a Kollégium javára az 1943 január 10-i gyűlésen:

500 P-t adott: Tatár József.
 200 P-t adott: Hadházy József és Hadházy István.
 100 P-t adott: Özv. Szabó Gáborné, Hajdú Sándor és Varga András.
 80 P-t adott: Dr. Hadházy Ferenc.
 50 P-t adott: Bihari Sándor, özv. Dr. Simon Ernőné, Baji Sándor,
 40 P-t adott: Özv. Hadházy Józsefné, Hadházy László.
 20 P-t adott: Égerházy Bálint, Futó Zoltánné, Rezes Gyula, Tóth Kálmán, Varró Ferenc, Dancsy Mihály, Oláh Gábor, Dr. Dancsy László, özv. Dr. Veszprémy Zoltánné, Hadházy Imre, Mészáros Sándor, vitéz Égerházy L., Oszváth Géza, idős Demjén Gábor, Balogh Miklós, özv. Tatár Józsefné, Hadházy Ferenc.
 10 P-t adott: Tatár András, Hadas Gyula, özv. Hadházy Miklósné, Tatár Gergely, Tatár Sándor, Papp Imre, özv. Csibi Mártonné, özv. Pigler Lajosné, Morvai Ferenc, Tóth Kálmánné, Békéssi Gyula, Bódán Gábor, Váradi Gyula, Kormányos Gáspár, Varga Gábor, Bede Sándor, Váradi Imre, P. Szabó Lajos, Génessy Gábor, özv. Koroknay Istvánné, Simon Károly, Komor Sándor, Égerházy Gábor, ifj. Hajdú Sándor, özv. Demjén Gáborné, Győri Rezsőné, Hadházy Jenő, Nagy László, Barta Mihály, Csata Gerzson, Hadházy András, Gyergyófalvi Imre, Bundy nővérek, Győrfi Imre, Génessi Imre, özv. Váradi Gáborné, Ábrók József, Mészáros László, Kőrösi Imre, Juhász Imréné, Papp Gábor, Kiss Sándor, Kozma János, Molnár Ferenc, Mihályi Sándorné, Kálmán József, Sípos Andrásné, Bodnár Imre, Bálint János, Hajdú Gábor, K. Nagy Bálint, v. Karap József, Veres Miklós, özv. Juhász Gáborné, özv. Szabó Lajosné, Demjén Mihályné, Csapó Zsigmond.
 261 P-t a Szeretetvendégség jövedelmezett.